Úřední věstník
Evropské unie

CS
Řada C

C/2026/854

18.2.2026

SDĚLENÍ KOMISE

Pokyny týkající se zacházení s akciovými expozicemi vzniklými v rámci legislativních programů podle čl. 133 odst. 5 nařízení (EU) č. 575/2013

(C/2026/854)

Komise označila podporu konkurenceschopnosti za klíčovou prioritu, jak je uvedeno v Kompasu konkurenceschopnosti ([1]). Podpora investic do nejinovativnějších společností a nejstrategičtějších odvětví má zásadní význam, pokud jde o zajištění budoucí prosperity a bezpečnosti Evropské unie.

V reakci na celosvětovou finanční krizi Evropská unie zahájila rozsáhlou reformu obezřetnostního rámce, aby se zajistila odolnost jejího bankovního systému v souladu s mezinárodními standardy vydanými Basilejským výborem pro bankovní dohled. Díky těmto reformám patří bankovní systém EU k nejstabilnějším a nejlépe kapitalizovaným na světě. Vzhledem ke svým silným stránkám a stabilitě může bankovní systém EU sehrát důležitou roli mimo jiné při podpoře financování inovativních společností a strategických odvětví.

Vlastní kapitál je často jediným udržitelným zdrojem financování pro velký počet nejrychleji rostoucích společností v EU, protože často nemají kladné peněžní toky potřebné k obsluze dluhu, nemají dostatek majetku, aby si mohly půjčit prostřednictvím zajištěného financování, nebo nejsou schopny získat rating či jim zatím chybí provozní kapacita k tomu, aby mohly využít veřejné trhy s cennými papíry.

Ve svém sdělení o unii úspor a investic ze dne 19. března 2025 ([2]) se Komise zavázala využít všechny dostupné nástroje k podpoře a rozvoji finančního ekosystému, mimo jiné lepším využitím veřejných programů, které pomohou mobilizovat soukromé investice pro rychle rostoucí společnosti, a odstraňovat překážky, které omezují množství evropského kapitálu dostupného k financování evropských inovací.

Na základě pozitivních zkušeností jurisdikcí, které jsou jeho členy, a při současném uznání zásadní role, kterou hrají veřejné i soukromé investice při prosazování klíčových cílů veřejného blaha, a jejich výhodného profilu rizika a výnosů, standardy Basilejského výboru pro bankovní dohled předpokládají, že akciovým expozicím vzniklým v rámci legislativních programů může být přiřazena příznivější riziková váha než ostatním akciovým expozicím.

V souladu se standardy Basilejského výboru pro bankovní dohled umožňuje od 1. ledna 2025 čl. 133 odst. 5 nařízení (EU) č. 575/2013 (nařízení o kapitálových požadavcích) ([3]) institucím uplatňovat příznivé zacházení s akciovými expozicemi vzniklými v rámci legislativních programů na podporu konkrétních odvětví ekonomiky. Aby byly tyto legislativní programy způsobilé, musí poskytovat významné dotace nebo záruky pro investice institucí, zahrnovat určitou formu státního dohledu a obsahovat omezení kapitálových investic. S předchozím souhlasem příslušných orgánů mohou instituce uplatňovat příznivější zacházení na akciové expozice vzniklé v rámci legislativních programů až do výše hodnoty části těchto akciových expozic, která v souhrnu nepřesahuje 10 % kapitálu instituce.

([1]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Kompas konkurenceschopnosti pro EU, COM(2025) 30 final.

([2]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Unie úspor a investic – Strategie na podporu bohatství občanů a hospodářské konkurenceschopnosti v EU, COM(2025) 124 final.

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/2025-01-01).

Důsledné uplatňování tohoto ustanovení zajistí, aby bankovnímu sektoru EU nebylo nepřiměřeně bráněno v přispívání ke strategickým prioritám EU a k růstu hospodářství EU a aby byla zachována stabilita a rovné podmínky jednotného trhu. Společné a transparentní chápání tohoto ustanovení navíc podpoří přeshraniční investice a hospodářskou soutěž, a tím usnadní společnostem získávání kapitálového financování od investorů v celé EU. Tato integrace posiluje jednotný trh tím, že propojuje kapitálové trhy a podporuje hospodářský růst a inovace v souladu s cíli unie úspor a investic.

Za účelem dosažení těchto cílů stanoví Komise v dodatku k tomuto sdělení pokyny k používání příznivého obezřetnostního zacházení s akciovými expozicemi vniklými v rámci legislativních programů EU a vnitrostátních a regionálních legislativních programů.

Těmito pokyny nejsou dotčena pravidla a postupy platné podle rámce státní podpory. Legislativní programy, které nepředstavují státní podporu, mohou i nadále podporovat investující instituci, a tudíž by mohly být považovány za významné dotace a záruky pro účely čl. 133 odst. 5, pokud splňují podmínky vyjasněné tímto sdělením.

Vzhledem k tomu, že uplatňování obezřetnostního zacházení podle čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích lze schválit pouze v případě existence legislativních programů, sdělení objasňuje jejich očekávané charakteristiky. Legislativní programy jsou tedy programy, které se řídí společným postupem pro stimulaci konkrétních odvětví a jsou založeny na aktech s obecnou působností, jako jsou vnitrostátní právní předpisy, nařízení EU a rozhodnutí EU, zejména ta, která se týkají plnění rozpočtu EU. Naopak opatření poskytující dotace nebo záruky jednotlivým příjemcům, dávky pro pracovní sílu a statuty národních podpůrných bank a institucí definici legislativního programu nesplňují.

V souladu se svým obezřetnostním zaměřením zůstává toto sdělení z odvětvového hlediska neutrální a uznává, že rozhodnutí o tom, na která odvětví by se měly legislativní programy zaměřit, přísluší orgánům EU a vnitrostátním a regionálním orgánům. To umožňuje, aby se vztahovalo na programy, které podporují financování strategických priorit EU, včetně digitální, zelené a sociální transformace a posílení obrany a bezpečnosti EU. Mohlo by také zahrnovat legislativní programy vypracované a financované EU a členskými státy, jejichž cílem je podpora strategických investic ve třetích zemích. Legislativní programy vypracované a financované orgány třetích zemí nespadají do oblasti působnosti tohoto sdělení.

Instituce mohou získat souhlas s uplatňováním příznivého zacházení stanoveného v čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích nejen na akciové expozice vzniklé v rámci legislativních programů vytvořených a financovaných EU nebo členským státem, ve kterém mají povolení k činnosti, ale také na legislativní programy vytvořené a financované jinými členskými státy.

Vzhledem k tomu, že legislativní programy musí poskytovat dotace a záruky, toto sdělení objasňuje, že požadavek čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích bude splněn, pokud veřejný sektor poskytne kapitálové financování, dluhové financování, dotace a/nebo záruky, které povedou k minimálním úrovním společných investic a/nebo k minimálnímu snížení hodnoty expozice spoluinvestujících institucí na počátku každého legislativního programu. Instituce mohou uplatňovat příznivé obezřetnostní zacházení na akciové expozice vzniklé v rámci legislativních programů, které následně dosáhnou nižších úrovní spoluúčasti a snížení hodnoty expozice, pokud je rozmělnění účasti veřejného sektoru způsobeno jejich úspěchem při získávání soukromého kapitálu.

Vzhledem k tomu, že legislativní programy musí zahrnovat státní dohled, což předpokládá výkonné pravomoci, budou tyto programy způsobilé, pokud budou legislativní programy obsahovat nediskriminační a transparentní postupy prověřování, jakož i opatření ke sledování, zda je veřejná finanční podpora využívána v souladu s jejich cíli. S ohledem na rozdíly v právním a institucionálním uspořádání v celé EU sdělení nepředpokládá žádná zvláštní opatření k dosažení těchto cílů.

Vzhledem k tomu, že nařízení o kapitálových požadavcích vyžaduje, aby legislativní programy obsahovaly omezení kapitálových investic, uvádí sdělení neúplný seznam příkladů omezení.

Legislativní programy vypracované a podporované EIB, EIF a/nebo financované a/nebo zaručené rozpočtem EU se vzhledem k povaze jejich mandátu, způsobu financování a spolehlivému řízení považují za slučitelné s tímto sdělením.

S cílem zvýšit transparentnost pro účastníky trhu na celém jednotném trhu a pomoci příslušným orgánům přijímat včas rozhodnutí podle čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích Komise povede registr legislativních programů oznámených členskými státy. V tomto registru budou rovněž uvedeny legislativní programy financované a/nebo zaručené rozpočtem EU, EIB a/nebo EIF, jejichž cílem je podpora kapitálového financování podniků v EU. Konečné rozhodnutí o tom, zda jednotlivé instituce mohou uplatňovat příznivé zacházení podle čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích, je na příslušných orgánech, které musí zvážit konkrétní obezřetnostní situaci těchto institucí.

Členské státy (v případě národních i regionálních legislativních programů, včetně těch, které jsou financovány jejich příslušnými národními podpůrnými bankami a institucemi) by měly Komisi oznámit název a právní základ každého legislativního programu, o jehož zařazení do registru žádají, nastínit jeho hlavní podmínky a připojit vysvětlení, které prokazuje, jakým způsobem splňuje požadavky stanovené v čl. 133 odst. 5, jak je dále podrobně uvedeno v tomto sdělení. Komise poskytne standardizovaný vzor oznámení.

Výklad kritérií čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích uvedený v tomto sdělení by se měl obdobně použít na pojišťovny a zajišťovny pro účely čl. 173 odst. 1 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/35 v platném znění ([4]).

Cílem těchto pokynů je pomoci členským státům, příslušným orgánům a institucím při uplatňování čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích. K závaznému výkladu práva Unie je příslušný pouze Soudní dvůr Evropské unie.

([4]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/35 ze dne 10. října 2014, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II) (Úř. věst. L 12, 17.1.2015, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/35/oj).

DODATEK

1. **OBLAST PŮSOBNOSTI**

1. Ustanovení čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích se vztahuje na *„akciové expozice vzniklé v rámci legislativních programů na podporu určitých hospodářských odvětví“*.

Legislativní programy jsou programy poskytující veřejnou finanční podporu ve formě dotací a záruk podnikům působícím v určitých odvětvích na základě aktu s obecnou a teoretickou působností, jako jsou vnitrostátní právní předpisy, nařízení EU a rozhodnutí EU, zejména ta, která se týkají plnění rozpočtu.

2. Definici legislativních programů nesplňují následující opatření: cílené veřejné intervence určené pro jednotlivé situace nebo jednotlivé příjemce, jako jsou například investice národních podpůrných bank do velkých kotovaných podniků; stanovy národních podpůrných bank a institucí; programy zaměřené na celé hospodářství, jako jsou například dávky pro pracovní sílu; čistě soukromé iniciativy bez přímé veřejné intervence, jako jsou režimy rizikového kapitálu zřizované bankami.

3. Komise se domnívá, že programy, které kromě splnění požadavků čl. 133 odst. 5 písm. a) až c) nařízení o kapitálových požadavcích podporují jedno nebo více konkrétních hospodářských odvětví, jako jsou odvětví uvedená v Kompasu konkurenceschopnosti nebo v Plánu ReArm Europe / Připravenost 2030, spadají pod pojem legislativní programy pro účely čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích.

4. Je možné, že z iniciativy EU nebo vnitrostátních orgánů budou za způsobilá pro legislativní programy považována i další odvětví.

2. **PODMÍNKY ZPŮSOBILOSTI LEGISLATIVNÍCH PROGRAMŮ PRO ÚČELY ČL. 133 ODST. 5 NAŘÍZENÍ O KAPITÁLOVÝCH POŽADAVCÍCH**

5. Pro účely čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích musí legislativní programy obsahovat finanční a právní opatření snižující úvěrové riziko investujících institucí. Legislativní programy by měly zejména poskytovat instituci na investici významné dotace nebo záruky; měly by zahrnovat státní dohled a zahrnovat omezení kapitálových investic.

6. Má se za to, že programy vypracované a podporované EIB, EIF a/nebo financované a/nebo zaručené rozpočtem EU, jejichž cílem je podpora kapitálového financování, splňují podmínky stanovené v čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích, jak je uvedeno v tomto sdělení. Tento předpoklad nevylučuje způsobilost programů spravovaných jinými orgány EU nebo národními podpůrnými bankami či institucemi, které se zabývají finančními činnostmi na profesionálním základě a které byly pověřeny členským státem nebo subjektem členského státu na ústřední, regionální nebo místní úrovni prováděním rozvojových nebo podpůrných činností, pokud splňují kritéria stanovená v tomto sdělení.

2.1 **Významné dotace a záruky instituci na investici**

7. Ustanovení čl. 133 odst. 5 písm. a) nařízení o kapitálových požadavcích uvádí, že legislativní programy poskytují *„instituci na tuto investici významné dotace nebo záruky, včetně záruk poskytovaných mezinárodními rozvojovými bankami, veřejnými rozvojovými úvěrovými institucemi ve smyslu čl. 429a odst. 2 nebo mezinárodními organizacemi“*.

8. Pojmem „dotace“ se rozumí financované veřejné intervence, jako jsou granty, kapitálové a dluhové financování, zatímco pojmem „záruky“ se rozumí nefinancovaná veřejná opatření. Pro účely čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích nemusí dotace ani záruky splňovat požadavky stanovené v části třetí hlavě II kapitole 4 nařízení o kapitálových požadavcích, aby byly považovány za způsobilé.

9. Dotace a záruky lze pro účely čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích považovat za významné za různých podmínek: a) pokud legislativní program zahrnuje společné investice do fondů investujících do vlastního kapitálu, kde účast veřejnosti činí alespoň 10 % celkové částky fondu, nebo b) pokud společná investice veřejného sektoru činí alespoň 10 % kapitálu subjektu způsobilého podle příslušného legislativního programu a/nebo c) pokud veřejná intervence dosáhne snížení hodnoty expozice institucí alespoň o 20 %. Splnění těchto podmínek by mělo být posuzováno v prvním kole financování každého legislativního programu. V dalších fázích každého legislativního programu se mohou úrovně spoluúčasti veřejného sektoru a/nebo snížení hodnoty expozice institucí měnit, pokud odrážejí pozitivní výsledky investice nebo rozšířený okruh investorů.

10. Jsou-li dotace a záruky poskytovány v rámci legislativních programů ve smyslu tohoto sdělení, měly by být automaticky považovány za způsobilé podle čl. 133 odst. 5 písm. a) nařízení o kapitálových požadavcích.

11. Způsobilými poskytovateli dotací a záruk jsou subjekty uvedené v čl. 133 odst. 5 písm. a) nařízení o kapitálových požadavcích a další subjekty veřejného sektoru EU, jako jsou orgány a instituce EU, ústřední a regionální vlády členských států a unijní a národní podpůrné banky a instituce.

12. Národní podpůrné banky a instituce, na které se vztahuje nařízení o kapitálových požadavcích, mohou případně uplatnit rizikovou váhu 100 % na akciové expozice, které nabyly v rámci legislativních programů, na něž poskytly dotace a/nebo záruky, pokud jsou splněny všechny požadavky stanovené v čl. 133 odst. 5, jak je uvedeno v tomto sdělení, a pokud je udělen předchozí souhlas příslušných orgánů.

13. Dotace a záruky mohou být poskytovány investujícím institucím nebo jednotkám, do nichž bylo investováno, a to i prostřednictvím struktur spoluinvestování nebo zprostředkovacích nástrojů zřízených v EU v rámci legislativních programů EU nebo vnitrostátních legislativních programů.

2.2 **Státní dohled**

14. Ustanovení čl. 133 odst. 5 písm. b) nařízení o kapitálových požadavcích vyžaduje, aby legislativní programy zahrnovaly „*určitou formu státního dohledu*“.

15. Pro účely čl. 133 odst. 5 se vládou rozumí orgány veřejné moci s určitou formou výkonných pravomocí, včetně ústředních a regionálních vlád členských států, Evropské komise, evropských a vnitrostátních veřejných finančních institucí, agentur a subjektů.

16. Vládní orgány nebo agentury pověřené dohledem nemusí být nutně poskytovateli dotací a záruk v rámci legislativního programu.

17. Legislativní programy by měly obsahovat přísná a transparentní kritéria a postupy pro výběr příjemců.

18. Státní dohled by měl probíhat i po skončení procesu prověřování, aby se průběžně potvrzoval pozitivní výběr investic, a to i prostřednictvím pravidelného monitorování jejich výkonnosti nebo toho, zda trvale splňují kritéria příslušného legislativního programu.

2.3 **Omezení kapitálové investice**

19. Ustanovení čl. 133 odst. 5 písm. c) nařízení o kapitálových požadavcích uvádí, že legislativní programy musí zahrnovat „*omezení kapitálových investic, jako jsou omezení velikosti a typů podniků, do nichž instituce investuje, přípustné výše vlastnických podílů, zeměpisné umístění a další relevantní faktory, které omezují potenciální riziko investice pro investující instituci*“.

20. Pro dosažení souladu s čl. 133 odst. 5 písm. c) nařízení o kapitálových požadavcích mohou legislativní programy například obsahovat jedno nebo více z následujících omezení:

    1) absolutní a relativní limity vzhledem k velikosti investice;

    2) soustředění investic na společnosti se sídlem v EU;

    3) soustředění investic na podniky, které splňují definici malých a středních podniků, malých podniků se střední tržní kapitalizací, začínajících podniků nebo rychle se rozvíjejících podniků;

    4) zaměřit se na diversifikované portfolio podniků v rámci kapitálové investice, pokud jde o počet podniků, geografické rozložení a/nebo rok investice;

    5) ujednání o neuplatnění zásady *pari passu*.

3. MONITOROVÁNÍ A PROSAZOVÁNÍ

21. Ustanovení čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích ukládá příslušným orgánům, aby institucím udělily předchozí svolení přiřadit rizikovou váhu 100 % akciovým expozicím vzniklým v rámci způsobilých legislativních programů.

22. Instituce by měly požádat příslušný orgán o svolení, pokud mají v úmyslu poprvé použít rizikovou váhu 100 % na akciové expozice vzniklé v rámci jednotlivých legislativních programů. Aniž jsou dotčeny pravomoci a oprávnění příslušných orgánů, předchozí souhlas by neměl být nutný pro následné změny velikosti a/nebo složení kapitálových expozic vzniklých v rámci legislativního programu, pro který byl předchozí souhlas udělen.

23. Ustanovení čl. 133 odst. 5 obsahuje záruku, že kapitálové expozice, na které se vztahuje riziková váha 100 % pro způsobilé programy, nesmí přesáhnout 10 % kapitálu institucí. V souladu s definicí nařízení o kapitálových požadavcích by se tento požadavek měl vypočítat následujícím způsobem: jmenovatel sestává z kapitálu, kterým se rozumí součet kapitálu tier 1 a kapitálu tier 2 instituce; čitatel tohoto požadavku sestává ze všech akciových expozic vzniklých v rámci legislativních programů, které splňují požadavky čl. 133 odst. 5 nařízení o kapitálových požadavcích. Instituce by měly být schopny prokázat splnění tohoto požadavku v okamžiku, kdy žádají o předchozí svolení, a pokaždé, když to příslušné orgány požadují v rámci výkonu svého mandátu v oblasti dohledu.

24. Na akciové expozice vzniklé v rámci legislativních programů, které přesahují prahovou hodnotu kapitálu 10 %, by se měla použít obvyklá riziková váha.

25. V zájmu transparentnosti vůči příslušným orgánům a účastníkům trhu Komise povede veřejný registr legislativních programů. Tím není dotčeno posouzení jednotlivých žádostí jednotlivých institucí a jejich obezřetnostní situace příslušnými orgány. Cílem registru je rovněž umožnit příslušným orgánům přijímat rozhodnutí v krátkém časovém horizontu.

26. Členské státy (rovněž jménem svých příslušných národních podpůrných bank a institucí) by měly Komisi oznámit legislativní programy, o jejich zařazení do výše uvedeného registru žádají. Vzhledem k potřebě zachovat jednoduchost postupu Komise poskytne vzor oznámení. Oznámení by mělo obsahovat název legislativního programu, jeho hlavní podmínky a vysvětlení, proč splňuje požadavky stanovené v čl. 133 odst. 5, jak je uvedeno v tomto sdělení.

27. Pro úplnost a transparentnost by měl výše uvedený registr obsahovat také seznam programů vytvořených a podporovaných EIB nebo EIF nebo financovaných a/nebo zaručených rozpočtem EU, jejichž cílem je podpora kapitálového financování.

28. Komise toto sdělení přezkoumá do čtyř let od jeho zveřejnění, zejména s přihlédnutím ke zpětné vazbě ze zkušeností příslušných orgánů v oblasti dohledu.